

Секція 1: Літературно-поетичні аспекти французької мови

Музика Н., студентка 3 курсу
факультету іноземної філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Науковий керівник:
Михальчук С.О., канд. політ. наук, ст. викл.
кафедри романської філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

**СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЦУЗЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ІЗ
КОЛЬОРОНАЗВАМИ**

Вивчення семантичних особливостей фразеологізмів є важливим аспектом дослідження мовної картини світу. Фразеологічні одиниці відображають національну специфіку, культуру, а також історичні та соціальні реалії народу, який їх використовує. Зокрема, фразеологізми з кольорономенами (назвами кольорів) займають особливе місце, оскільки колір є одним із найважливіших компонентів символічної системи кожної мови. У французькій мові такі фразеологізми широко використовуються для передачі емоцій, станів, оцінок та інших відтінків значень, що дозволяє краще зрозуміти культурні коди франкомовної спільноти [1].

Мета дослідження: визначити семантичні особливості французьких фразеологізмів із компонентом «кольороназва».

Актуальність теми: семантичні особливості французьких фразеологізмів із кольороназвами обумовлена їх важливою роллю у формуванні мовної картини світу та культурної ідентичності. Фразеологізми, що містять назви кольорів, не лише виражають емоції та оцінки, а й передають глибокі культурні, історичні й соціальні аспекти народу. У сучасних умовах глобалізації та міжкультурної комунікації важливо враховувати національні особливості мовних одиниць для забезпечення ефективного міжмовного спілкування. Крім того, вивчення цих фразеологізмів сприяє глибшому розумінню французької мови та культури, що є необхідним для перекладацької практики, мовної освіти та лінгвокультурологічних досліджень.

Французькі фразеологічні одиниці з компонентом «кольороназва» мають три варіанти конотацій, а саме позитивну, негативну та нейтральну.

У французькій фразеології жовтий колір має переважно негативну конотацію, асоціюючись із чудасійністю (*les gants jaunes* – щеголі), вимушеним сміхом (*rire jaune* – стриманий сміх) та зрадою (*peindre en jaune* – наставляти роги), що походить з історії Франції, де двері зрадників фарбували жовтим. Жовтий також підсилює негативні значення, наприклад, у виразах *colère jaune* (лютий гнів) і *cartouche jaune* (вовчий квиток). Проте є й нейтральні фразеологізми, такі як *sable jaune* (жовтий пісок – перець) і *jaune comme un citron* (жовтий як лимон), що описують лише колір [3].

Білий колір символізує чистоту, невинність, мир та мудрість. У французькій фразеології він має позитивну конотацію, наприклад, у виразах *être blanc comme un cygne* (бути бездоганним) і *blanc comme neige* (чистий, незаплямований). Однак існують і негативні значення, що символізують холод, злість або боягузтво, як у фразах *colère blanche* (лють) і *sourire blanc* (нещира посмішка). У нейтральних фразеологізмах, таких як *un petit blanc* (склянка білого вина), *blanc* зберігає своє пряме значення без емоційного забарвлення [2].

Червоний колір у французькій фразеології має суперечливі значення. Він символізує радість, красу та сором (*être rouge de honte*), а також революцію (*bonnet rouge*) символі революціонерів Французької революції 1789 року. У той же час червоний асоціюється з небезпекою та війною (*carton rouge, compte en banque dans le rouge*). Нейтральні фразеологізми з *rouge* зустрічаються рідко, наприклад, *rouge et noire* або *le papier ne rougit de rien* [2].

Чорний колір - зло, жах і смерть, з переважно негативною семантикою. Наприклад, *boule noire* (чорний м'яч) може позначати незадовільну оцінку, а *regarder d'un œil noir* – невдоволене ставлення. Чорний також асоціюється з нечесністю та таємними діями: *marché noir* – чорний ринок, *affaire noire* – підла справа. Нейтральні фразеологізми, як *un petit noir* (чашка чорної кави), використовують *noir* у прямому значенні [3].

Зелений колір символізує пробудження природи, молодість і надію на злагоду. Позитивні фразеологізми з *vert* включають *avoir la main verte* (мати зелену руку — мати успіх у садівництві) і *avoir le feu vert* (мати зелене світло – отримати дозвіл). Однак існують і негативні вирази, як-от *vert de rage* (зелений від люті) та *langue verte* (злодійський жаргон). Нейтральні фразеологізми з *vert*, такі як *se mettre au vert* (взятися за зелене — відправитися на природу), зберігають своє пряме значення [3].

Фразеологізми з кольороназвами у французькій мові демонструють різноманітність семантичних значень, від позитивних до негативних і нейтральних. Кожен колір має свої асоціації: білий символізує чистоту, чорний – зло, червоний – радість та небезпеку, а зелений – надію, але й містить негативні конотації. Це підкреслює, як кольори впливають на сприйняття емоцій і явищ, збагачуючи французьку мову та культуру.

Список використаних джерел:

1. Бойко Л., Сабліна С. Фразеологічні одиниці з компонентом «кольороназва» в мовній картині світу українців. Рідне слово в етнокультурному вимірі. 2015. С. 43–50.
2. Dictionnaire Larousse: définition; expressions; synonymes & antonymes; difficultés; citations: Ressource électronique. URL: http://www.lexilogos.com/français_langue_dictionnaires.html
3. Dictionnaire Electronique des Synonymes (DES): Ressource électronique. URL : www.crisco.unicaen.fr/des.